

Menú

C.Valenciana Más noticias Deportes Economía Opinión Cultura Ocio Vida y Estilo Participación Multimedia

Suscriptor

Levante-EMV » Valencia » C. Valenciana » El Camp de Morvedre » Sagunt

Suscriptor

Table with 10 columns and 2 rows, showing subscription status.

Noticias de Sagunt

Tafaneries

Els botxins de València

Aquest ofici, amb un nom d'origen incert, va ser exercit durant segles a la ciutat i depenia de les autoritats municipals

18.09.2016 | 04:15

Torturadors. Els botxins s'encarregaven d'aplicar les tortures i la pena de mort. Els executats eren exposats durant temps i soterrats junt a Sant Joan del Mercat, al carrer Trànsits o al cementiri del Carraixet.

FRANCESC J. HERNÁNDEZ Els encarregats de realitzar les tortures i aplicar les penes corporals, incloent-hi la pena de mort, eren els botxins, anomenats també «morro de vaques». No està clar l'origen d'aquesta expressió. L'etimòleg Joan Coromines pensava que procedia de «mortdevaques», expressió que derivaria de la presència de botxins francesos. Potser el «morro» tinga a veure amb la paraula «bourreau», que vol dir «botxí» en francès. També es feia servir antigament l'expressió «mala roba» o «poca roba» per fer esment dels ajudants del «morro de vaques». Els botxins depenien de les autoritats municipals, les quals els assignaven un salari que tenia a veure amb els turments practicats (escuarterar, degollar, cremar, penjar, etc.). La ciutat també es feia càrrec d'altres despeses: el botxí havia de llogar una mula per traslladar el condemnat, muntar les eines de tortura (per exemple: podia haver una foguera amb tenalles roents al costat del cadafal), etc. En una ordenació de 1388, València obligava el botxí, que en aquella època s'anomenava Torrelles, a viure allunyat del centre de la ciutat i a dur guants de cuir i una vara o verga, que havia de fer servir quan anara a comprar mercaderies per assenyalar-les i així no tocar-les. Anys després, foren obligats a vestir en les seues actuacions una capa groga i un barret blanc, en el qual hi havia una insígnia de metall que representava l'escaleta de fusta que feien servir a la forca. Quan no estava actuant, podia dur la seua roba habitual, però havia de mantenir la insígnia de l'escaleta. Si oblidava posar-se-la, li aplicaven una reducció del sou. Així es pot llegir en una ordenació municipal de gener de 1673, quan era «morro de vaca» un home anomenat José Creus. Ara bé, encara que depenien de les autoritats municipals, actuaren per a altres institucions (com ara, la Inquisició) i, fins i tot, ho feren fora del territori valencià, com quan foren anexionades el 1489 les diòcesis de Terol i Tortosa, que empraren els botxins de València. També serviren alguna vegada per guardar horts o per exercir de «gossers», val a dir, per arrearplegar les bèsties mortes dels carrers.

Els botxins de València

Els botxins no eren generalment autòctons i habitaven indrets allunyats del centre. Alguns visqueren prop de la Porta de la Mar o del Portal Nou. Fins i tot, les autoritats els van fer viure a barris amb població morisca, per tal de produir un cert atemoriment. També foren obligats en alguna època a viure al costat de la presó de Sant Narcís, que es trobava a l'actual carrer de la Llibertat. Amb tot, les autoritats municipals proveïren la construcció d'una casa per al botxí, relativament a prop de la Porta de Quart. Amb el temps la casa donà nom al carrer on es trobava: el carrer dels Botxins. Aquesta via correspon ara a la part de llevant del carrer Sant Dionís i el carreronet anomenat ara Davallada de Sant Miquel, al barri del Carme.

Les execucions es realitzaven qualsevol dia, llevat dels festius, i generalment de matí. La vespra, per la nit, el condemnat podia estar a la capella de la presó. El dia de l'execució, el botxí arribava a la presó amb un funcionari (que havia d'atraure la gent a l'«espectacle»), el lligava a un tauló i el pujava a la mula que el portaria al patíbul. Quan arribaven al lloc de l'execució, generalment la plaça del Mercat, el condemnat podia rebre atenció religiosa: confessar, besar un crucifix o adreçar algunes paraules a la gent (tot això si els turments als quals havia estat sotmés li ho permetien). En el dietari del rector de Sant Martí, Pere Joan Porcar, n'hi ha moltes descripcions i podem llegir com el religiós restava astorat quan el condemnat no reconeixia el seu delictes o no es penedia, perquè això volia dir que, segons les seues creences, patiria eternament els turments de l'infern.

Si la pena de mort consistia en penjar el condemnat a la forca, se'l portava a la plaça del Mercat, on s'havia construït una plataforma de pedra amb unes forques. El 1632 fou substituïda per un cadafal de fusta. El 1409 s'ordenà que els penjats romangueren un cert temps a les forques, la qual cosa, com diuen uns versos del «Spill» de Jaume Roig, espantava els compradors del mercat: «ni menjaria / carn

Suscriptor | Valencia

Contenido exclusivo para suscriptores digitales

Anaïs Menguzzato: 'Yo he venido aquí a transformar el modelo de convivencia, no a multar'

La concejala de Protección Ciudadana cree que el botellón o la prostitución deben abordarse de...

El árbol caído

La decisión del Tribunal Supremo de citar a declarar a Rita Barberá por un supuesto delito de...

Vannes revive a Sant Vicent Ferrer seis siglos después

La localidad de la Bretaña francesa donde murió el religioso valenciano prepara para los próximos...

Todas las noticias de Valencia

del mercat / si hom penjat / algú y havia». És per això que les autoritats habilitaren un lloc perquè foren traslladats els cossos; i així, abans del segle XV, es va emprar un corral que hi havia en un carrer que la gent començà a anomenar dels Transits (no dels Trànsits), val a dir, dels morts. Aquesta denominació encara es manté. El carrer dels Transits està entre el de Barques i la plaça Rodrigo Botet. A principi del segle XV s'ordenà el trasllat a un lloc extramurs, l'anomenat Carraixet (denominació que vol dir «canyar»), que es trobava a mitja llegua de la ciutat, a l'actual carrer Cardenal Benlloch de Tavernes Blanques, enfront de l'ermita de la Mare de Déu dels Desemparats. Allí, els cadàvers dels penjats tornaven a posar-se en unes forques. Alguns executats eren soterrats allà mateix; d'altres eren portats al cementeri de Sant Joan del Mercat, al lloc anomenat «sepultura dels penjats», on es troba ara la plaça de Magúncia.

Si s'executava a garrot, el botxí incinerava posteriorment el cadàver. Si la pena consistia a degollar la víctima, el botxí s'encarregava de penjar els trossos en altes estacques als camins d'entrada a la ciutat. Segons el recompte d'Emília Salvador, entre 1485 i 1515, durant el regnat de Ferran el Catòlic, foren executades a València no menys de 393 persones. Daniel Benito Goerlich ha estudiat el període de l'any 1635 al 1701, en el qual comptabilitzà almenys 157 execucions.

Sobre el cementeri del Carraixet i les forques dels penjats, l'escriptor gironí del segle XIV Francesc Eiximenis arplega una història en la seua gran obra «Lo Crestià» (capítol 880é). En aquella època, uns amics isqueren de València en direcció a Sagunt. Quan anaven a passar pel cementeri del Carraixet, on estaven els penjats, un d'ells volia fer broma. S'avançà del grup i pujà a les forques dels penjats i, escriu Eiximenis, «dreçà alt los braços, e udolava així com a llop, e faia moltes salvatgies». Els altres joves començaren a córrer espaordits. Però un dels que fugia digué a la resta: si el que ens ve darrere és diable, pels seus poders ens agafarà, encara que fugim; si és home, «no ens cal haver por d'ell, car molts som», així que «pregam pedres e iscam-li al camí». Així ho feren. Els joves aturaren la seua fugida, agafaren pedres i les llançaren a aquell que els atemoria. La conseqüència imprevista fou que, com escriu Eiximenis, «donaren-li tants de cops sobtosament, e tots al cap, que lo cervell li faeren eixir».

Compartir en Facebook

Compartir en Twitter

Temas relacionados: [Comunidad Valenciana](#) [Mula](#) [Quart](#) [Tavernes Blanques](#) [Valencia](#)

Comentarios

Realizando un comentario acepta las [Normas de Participación](#) y la [Política de Privacidad](#)

fjhernan

¿Quieres cambiar tu avatar?

Comentar

Cuponísimo

ANTES 210€ **-63%** **79€**

Clinica Ayuntamiento

Férula de descarga rígida

Más ofertas en cuponismo.levante-emv.com

4 DÍAS PEUGEOT PROFESIONAL DEL **21 AL 24** DE SEPTIEMBRE APROVECHA ESTA OPORTUNIDAD ÚNICA ▶

Enlaces recomendados: Premios Cine

Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO
[Mapa web](#)

C. Valenciana

Valencia
El tiempo
Transportes en Valencia
Tráfico en Valencia
Cartelera de cine
Fallas
Servicios

Clasificados

tucasa.com
Iberpisos
Iberanuncio
Ibercoches
Iberempleo
Anuncios breves
Cambalache

Especiales

Lotería Navidad
Lotería el Niño
Fórmula 1
Premios Cine
Premios Globos de Oro
Elecciones Generales
Resultados Elecciones

levante-emv.com

Contacto
Atención al lector
Conózcenos
Localización
Club Diario Levante
Política Medioambiental
Aviso legal
Política de cookies

Publicidad

Publicidad

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica

Otras webs del Grupo Editorial Prensa Ibérica
Diari de Girona | Diario de Ibiza | Diario de Mallorca | Empordà | Faro de Vigo | Información | La Opinión A Coruña | La Opinión de Málaga | La Opinión de Murcia | La Opinión de Tenerife | La Opinión de Zamora | La Provincia | La Nueva España | Levante-EMV | Mallorca Zeitung | Regió 7 | Superdeporte | The Adelaide Review | 97.7 La Radio | Euroresidentes | Lotería Navidad | Premios Cine

© Editorial Prensa Valenciana, S.A. Todos los derechos reservados.

[Aviso Legal](#) | [Política de Privacidad](#) | [Política de Cookies](#)